

SEMINARSKA NALOGA

KOČEVSKI ROG NATURA 2000 IN DOŽIVI KOČEVSKI ROG

V OKVIRU PROGRAMA TURISTIČNI VODNIK TURISTIČNEGA OBMOČJA
BELA KRAJINA

Udeleženec/ka izobraževanja:
Anže Stankovič

Kraj in datum: Novo mesto, 22.06.2020

Kazalo

1.	Prvi del seminarske naloge:	3
1.1	Kočevski rog Natura 2000	3
1.1.1	Kaj je natura 2000?	3
1.1.2	Kočevsko Habitatni tipi	4
1.1.3	Gače habitatni tipi:	5
1.2	Naravne vrednote Kočevski rog	7
1.2.1	Jame Kočevski rog	7
1.2.2	Drevesne naravne vrednote	8
2.	The first part of the seminar paper:	10
1.1	Kočevski rog Natura 2000	10
1.1.1	What is Natura 2000?	10
1.1.2	Kočevsko Habitat types	11
1.1.3	Gače habitat types:	12
1.2	Natural values Kočevski rog	14
1.2.1	Kočevski rog caves	14
1.2.2	Tree natural values	15
3.	Drugi del seminarske naloge doživetje: Doživi Kočevski rog	16
3.1	Doživetje skozi oči obiskovalca:	17
2.3	Fotografije z doživetja:	19
4.	Viri:	21

1. Prvi del seminarske naloge:

1.1 Kočevski rog Natura 2000

1.1.1 Kaj je natura 2000?

Evropa se sooča z upadanjem biotske raznovrstnosti. Številne vrste so na robu izumrtja, druge se spopadajo z upadanjem populacij. Popravni gozdovi izginjajo, mokrotne travnike človek spreminja v uporabne površine za kmetijstvo. Kulturna krajina se spreminja in postaja vse bolj pod vplivom intenzivne kmetijske rabe.

Z namenom, da se zaustavi in obrne trend izumiranja rastlinskih in živalskih vrst, je Evropska unija vzpostavila evropsko omrežje posebnih varstvenih območij - Natura 2000. S tem omrežjem države članice EU sodelujejo pri varovanju ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Glavni cilj evropskega omrežja Natura 2000 je ohraniti biotsko raznovrstnost za prihodnje rodove. Na varstvenih območjih stremi k ohranjanju živalskih in rastlinskih vrst ter habitatov, ki so bodisi redki ali pa že ogroženi. Vključenost v Naturo 2000 ne izključuje človeškega delovanja, ga pa usmerja v čim bolj ekološko sprejemljive okvirje.

Evropska unija je uvedla omrežje Natura 2000 kot enega od pomembnih delov izvajanja Direktive o habitatih in Direktive o pticah. Slovenija je ob pridružitvi Evropski uniji določila seznam naravnih območij, ki ustrezajo merilom obeh direktiv. Evropska Direktiva o pticah je bila sprejeta leta 1979 s ciljem zaščititi prostoživeče ptice in njihova najbolj pomembna življenska okolja. Varuje tudi ptice selivke, torej ne le njihova gnezdišča ampak tudi njihova prezimovališča in preletne poti.

Direktiva o habitatih je bila sprejeta leta 1992 in določa merila za varstvo redkih, ogroženih ali endemičnih vrst prostoživečih živali in rastlin ter habitatnih tipov.

Obe direktivi skupaj tvorita okvir varstva narave v Evropski uniji - omrežje Natura 2000. V omrežju je tako zavarovanih več kot 1000 redkih in ogroženih rastlinskih in živalskih vrst ter 200 habitatnih tipov na njihovem celotnem naravnem območju. Območja določena po Direktivi o habitatih se pogosto prekrivajo z območji, ki so določena po Direktivi o pticah.

Prva območja Natura 2000, je Slovenija razglasila ob vstopu v Evropsko unijo leta 2004. Danes imamo v Sloveniji 324 območij določeni na podlagi Direktive o habitatih in 31 na podlagi Direktive o pticah. V omrežju Natura 2000 varujemo 114 rastlinskih in živalskih vrst in 60 habitatnih tipov. Varujemo tudi 119 ptičjih vrst. Območja Natura 2000 pokrivajo 37 % površine Slovenije, kar je največ v Evropski Uniji.

Najpomembnejše aktivnosti za ohranjanje biotske raznovrstnosti na strani Evropske unije je opredeljevanje posebnih območij varstva in posebnih ohranitvenih območij, ki so skupaj povezana v evropsko ekološko omrežje Natura 2000. Obe območji skupaj imenujemo s skupnim imenom tudi posebna varstvena območja (oz. območja Natura 2000).

Območja Natura 2000 (posebna varstvena območja)

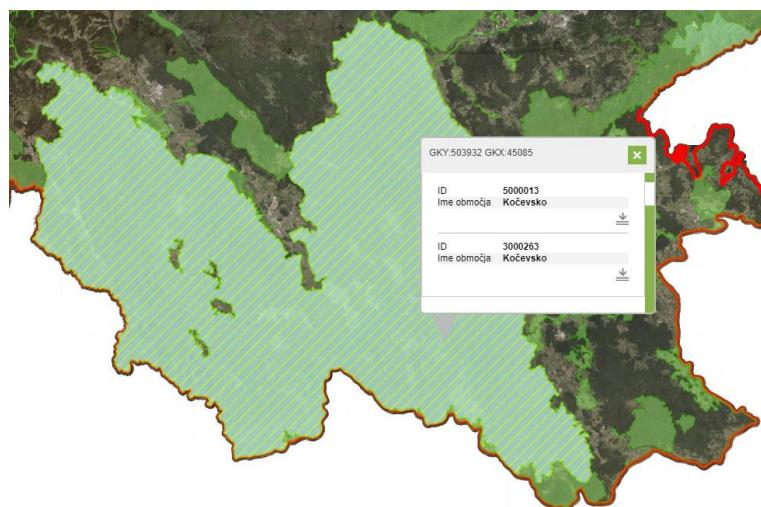
To so ekološko pomembna območja, ki so na ozemlju Evropske unije pomembna za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja ptic in drugih rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov.

Posebna območja varstva	Posebna ohranitvena območja
SPA - special protection areas	SAC - special area of conservation

Opredeljena so za vrste ptic, ki so navedene v Dodatu I Direktive o ohranjanju prostoživečih ptic ter za redno pojavljajoče se migratorne vrste.	Opredeljena za mahove, praprotnice, semenke, nevretenčarje, hrošče, metulje, kačje pastirje, rake, polže, školjke, ribe, plazilce, sesalce, ki so navedeni v Dodatu II Direktive o ohranjanju naravnih habitatov ter prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst.
--	---

1.1.2 Kočevsko Habitatni tipi

Območje je zavarovano kot Natura 2000, in sicer po habitatni in ptičji direktivi: Kočevsko SPA (po ptičji direktivi) in Kočevsko SAC (po habitatni direktivi).

<https://www.naravovarstveni-atlas.si/web/>, 22.06.2020

Habitatni tipi, ki se pojavljajo na Kočevsko SAC so:

- 3260 Vodotoki v nižinskem in montanskem pasu z vodno vegetacijo zvez

- 6110* Skalna travišča na bazičnih tleh
- 6210* Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh
- 7220* Lehnjakotvorni izviri
- 8160* Srednjeevropska karbonatna melišča v submontanskem in montanskem pasu
- 8210 Karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok
- 8310 Jame, ki niso odprte za javnost
- 9110 Bukovi gozdovi
- 9180* Javorovi gozdovi v grapah in na pobočnih gruščih
- 91E0* Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka)
- 91K0 Ilirski bukovi gozdovi
- 91L0 Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi

1.1.3 Gače habitatni tipi:

Na smučišču Gače se nahajata samo dva habitatna tipa.

- Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (*Festuco-Brometalia*) (*pomembna rastišča kukavičevk).
- Jame, ki niso odprte za javnost.

Suha travišča se pojavljajo na kraški, dobro prepustni podlagi in so med najbolj ogroženimi življenskimi prostori. Značilna je visoka pestrost rastlin in živali, med katerimi so nekatere zavarovane in ogrožene - na Gačah so pomembna rastišča kakavičevk.

Nekaj živali, ki jih varuje Natura 2000 in so staconirane prav na območju smučišča Gače: veliki pupek, hribski urh, mali podkovnjak, volk, rjavi medved, navadni ris, gozdni jereb, sršenar, mali skovik, kozača, koconogi čuk, rjavi srakoper, pivka in vijeglavka.

Na Gačah je pomembno tudi prebivališče Gozdnega jereba, ki spada med ogrožene živalske vrste - zaradi neugodnih načinov gospodarjenja z gozdovi, večanja številčnosti plenilskih vrst ter večanje vznemirjenosti v gozdovih. Gozdni jereb je najmanjša gozdna kura. Samec in samica sta si po videzu in velikosti zelo podobna, sta pretežno rjavo grahasta s črnimi in belimi lisami ter pegami. Oba imata na glavi čopek daljšega perja, ki ga v vznemirjenosti dvigneta. Rep je dolg s prečno črno črto na koncu. Oba spola imata nad očmi rdečo kožno gobo. Gozdni jereb je velik od 35 do 40 cm in je težak od 400 do 450 g.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/Tetrastes_bonasia.jpg, 22.06.2020

Na smučišču Gače je največja populacija orhidej v Beli krajini (mogoče tudi širše), kjer živijo različne vrste orhidej na travnikih in gozdnem robu in se razprostira od nadmorske višine 680 metrov, pa vse do vrha smučišča 955 metrov nad morjem. Izredna gostota ima za posledico izredno raznolikost populacije, ki se kaže v vseh mogočih oblikah vzorcev in barvah.

Večina habitatov orhidej v Beli krajini je zelo odvisnih od človekove dejavnosti - kmetijstva. Če se bo povečala intenzivnost kmetovanja bodo izginile travniške vrste, ki so občutljive na gnojenje in biotska raznovrstnost se bo zmanjšala. Tudi z opuščanjem kmetijstva nastane podoben rezultat - travniške vrste orhidej z zaraščanjem travnikov počasi izginijo in jih nadomestijo gozdne vrste, ki jih je po številu manj. Redna košnja brez gnojenja je osnovni pogoj za ohranitev biotske raznolikosti travnikov.

Nekaj vrst orhidej s slikami na Gačah: Fuchsova prstasta kukavica, Navadna oblastna kukavica in Gostocvetni kukovičnik.

<http://www.orhideje-bk.eu/>, 22.06.2020

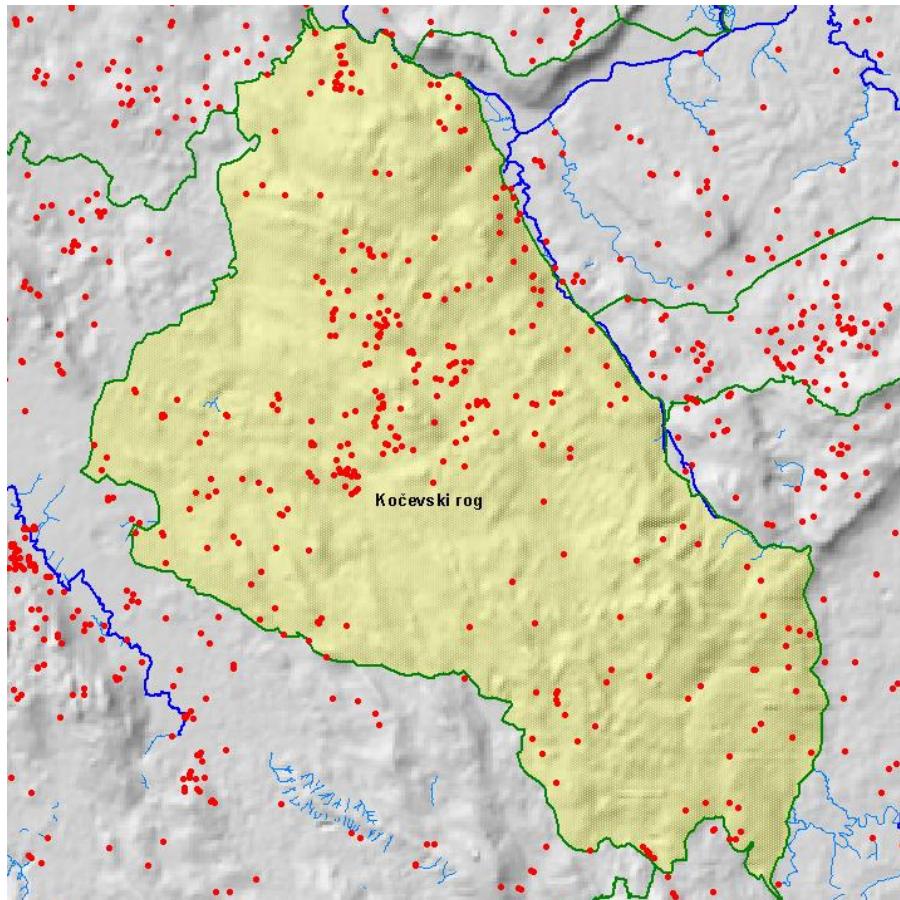
1.2 Naravne vrednote Kočevski rog

Pojem naravne vrednote je za poimenovanje izbranih, posebnih vrednih delov narave uvedel Zakon o varstvu okolja leta 1993. Naravne vrednote so poleg redkih, dragocenih ali znamenitih naravnih pojavov tudi drugi vredni pojavi, sestavine oziroma deli žive ali nežive narave, naravna območja ali deli naravnih območij, ekosistemi, krajina ali oblikovana narava. Taki deli narave vsebujejo posebne VREDNOSTNE LASTNOSTI.

Naravna vrednota se opredeli z eno ali več zvrstmi, in sicer, če se nanašajo vrednostne lastnosti na:

- dele zemeljske skorje, v njeni notranjosti in na njenem površju s površinsko geomorfološko, podzemeljsko geomorfološko ali geološko zvrstjo,
- tekoče ali stoječe vode s hidrološko zvrstjo,
- ekosisteme z ekosistemsko zvrstjo,
- habitate rastlin in živali prostoživečih vrst z botanično ali zoološko zvrstjo,
- drevesa ali skupine dreves z drevesno zvrstjo,
- dele, ki so umetno oblikovani iz snovnih delov žive narave z zvrstjo oblikovane naravne vrednote,
- dele krajine z zvrstjo krajinske vrednote.

1.2.1 Jame Kočevski rog

http://www.jknm.si/media/img/jame/enote/03_Kocevski_rog.gif, 22.06.2020

1.2.1.1 Jama Cinkov križ

Na vrtačasti uravnavi južno od Podstenic na Kočevskem rogu se v kraške globine odpira več jam in brezen. Med njimi po velikosti izstopa 185 m globoko brezno Cinkov križ, ki se nahaja slab kilometer JV od istoimenskega križišča goznih cest. Njegova osnovna značilnost je mogočno 103 m globoko vhodno vodnjakasto brezno, z dna katerega se vidi odsev svetlobe na jamskem vhodu.

1.2.1.2 Ahnenloch

V bližini Podstenic se pod vrhom hriba Spodnje Lašče odpira vrtača dimenzij 30 x 40 m. Glavni vhod pod navpično steno je zasut. Vstop v 17 m nižje ležečo dvorano velikosti 15 x 20 m je možen skozi, v začetku zelo ozek in lepo zasigan, obhodni rov ali pa skozi jašek na levi strani podora. Obsežna glavna dvorana premore bogato kapniško okrasje vključno s ponvicami. Številni podpisi po stenah nam dokazujejo, da so ta del jame veliko obiskovali že Kočevarji. Dno dvorane se prevesi v strmo pobočje, ki preide v 55 m globoko, po stenah lepo zasigano brezno. Na dnu dvorane je skupina večjih stalagmitov ter krajši rov, v katerem se z blatnim zatrepom jama konča.

Ahnenloch sodi med najlepše zasigane jame Kočevskega roga, s skupno globino jame 118 m (od roba vhodne vrtače do blatnega zatrepa na dnu) pa tudi med najglobje.

1.2.1.3 Čaganka

Visoki dinarski kras Poljanske gore se ponaša s številnimi jamami in predvsem brezni. Med njimi izstopa večstopenjsko brezno Čaganka, ki je s 475 m najgloblje na dolenjskem krasu. Notranje dvorane krasijo kapniško okrasje in podzemna jezera kapnice. Jamarji so pri raziskovanju odkrili celo prvo jamsko pijavko pri nas. Jama Čaganka geografsko spada h Poljanski gori in ne Kočevskemu rogu, a vendar je pod okriljem Nature 2000 - območje Kočevsko SAC.

1.2.2 Drevesne naravne vrednote

Drevesna naravna vrednota je drevo ali skupina dreves, ki so izjemnih dimenzij, habitusa, starosti, ekosistemsko, znanstvenoraziskovalno ali pričevalno pomembna, ter vključuje tudi rastišče takšnih dreves in se v naravi pojavlja zlasti kot posamezno drevo zunaj gozdnega prostora in skupina dreves ali posamezno drevo v gozdu, ki zaradi izjemnih lastnosti odstopajo od dreves v okolici.

Kratko ime	Dolgo ime z opisom	pomen
Črmošnjiška jelka	Jelka izrednih dimenzij južno od Žage Rog na Kočevskem Rogu	Državni pomen

Komarna vas - lipi	Mogočni lipi v križišču v Komarni vasi na Kočevskem Rogu	Lokalni pomen
Gače - lipi	Lipi na območju nekdanje kočevarske vasi Gače	Lokalni pomen
Sredgora lipe	Lipe ob cesti v Sredgori na Kočevskem Rogu	Lokalni pomen

1.2.2.1 Črmošnjiška jelka

Črmošnjiška jelka je najdebelejša jelka v Sloveniji. S prsnim premerom, ki presega 192 cm in obsegom več kot 602 cm in višino več kot 45,5 m, je najmogočnejše drevo Kočevskega roga. Podatki so stari nekaj let (2016), vendar se do danes niso bistveno spremenili, saj jelka prirašča zelo počasi. Njen povprečni debelinski prirastek je le 1,5 mm na leto. Vzklila je v prvi polovici 18. stoletja.

Črmošnjiška jelka raste na ravnih plitvih kraških tleh v gozdu. Krošnja se začne na približno 15 metrih in je piramidalne oblike. Drevo je zdravo.

Jelka je hitro opazna, saj okoli nje rastejo bistveno tanjša drevesa. Tudi bližnja drevesa nekoliko večjih premerov ob njeni veličini delujejo bolj kot ne anoreksična. Obiskovalec takoj opazi, da je jelka nadvladala druga drevesa v okolini.

<https://www.delo.si/images/slike/2019/10/14/1393077.jpg>, 22.06.2020

2. The first part of the seminar paper:

2.1 Kočevski rog Natura 2000

2.1.1 What is Natura 2000?

Europe is facing declining biodiversity. Many species are on the verge of extinction, others are facing declining populations. Corrective forests are disappearing, wet meadows are being turned into usable areas for agriculture. The cultural landscape is changing and becoming more and more influenced by intensive agricultural use.

In order to stop and reverse the trend of extinction of plant and animal species, the European Union has established a European network of special protection areas - Natura 2000. With this network, EU Member States are cooperating in the protection of endangered plant and animal species. The main goal of the European Natura 2000 network is to preserve biodiversity for future generations. In protected areas, it strives to preserve animal and plant species and habitats that are either rare or already endangered. Inclusion in Natura 2000 does not exclude human activity, but directs it to the most ecologically acceptable frameworks.

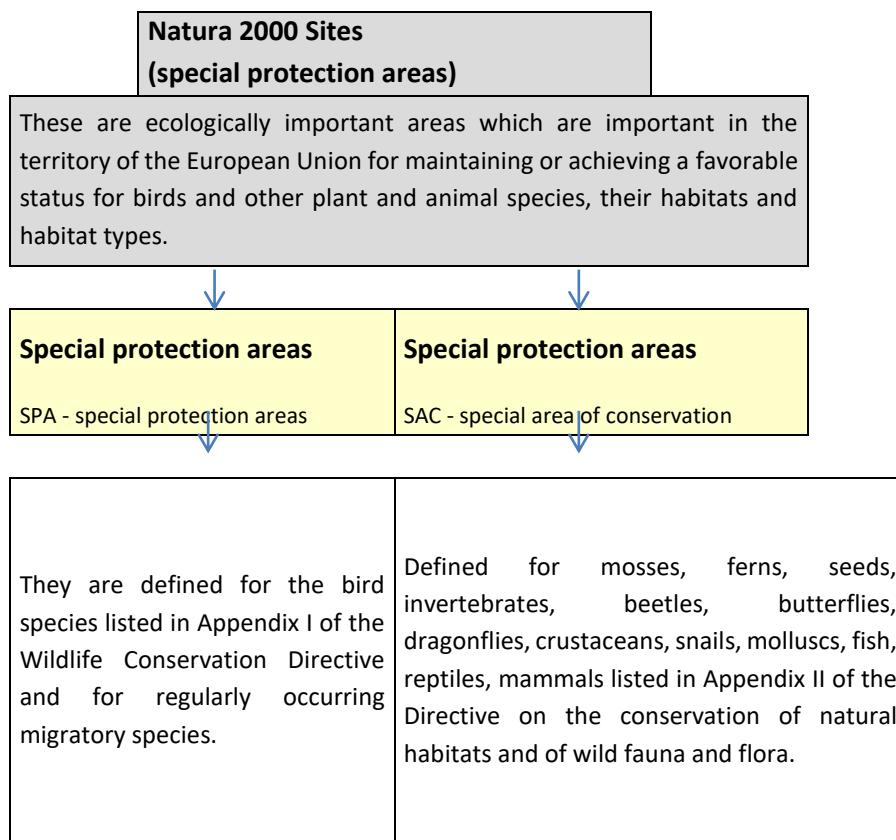
The European Union has introduced the Natura 2000 network as one of the important parts of the implementation of the Habitats Directive and the Birds Directive. Upon joining the European Union, Slovenia determined a list of natural areas that meet the criteria of both directives. The European Birds Directive was adopted in 1979 with the aim of protecting wild birds and their most important habitats. It also protects migratory birds, ie not only their nesting grounds but also their wintering grounds and migratory routes.

The Habitats Directive was adopted in 1992 and sets out criteria for the protection of rare, endangered or/and endemic species of wild animals and plants and habitat types.

Together, the two directives form the framework for nature protection in the European Union - the Natura 2000 network. The network thus protects more than 1,000 rare and endangered plant and animal species and 200 habitat types in their entire natural area. Areas designated under the Habitats Directive often overlap with areas designated under the Birds Directive.

The first Natura 2000 sites were declared by Slovenia upon its accession to the European Union in 2004. Today, we have 324 sites in Slovenia determined on the basis of the Habitats Directive and 31 on the basis of the Birds Directive. In the Natura 2000 network, we protect 114 plant and animal species and 60 habitat types. We also protect 119 bird species. Natura 2000 sites cover 37% of Slovenia's surface, which is the largest in the European Union.

The most important activities for the conservation of biodiversity on the part of the European Union are the identification of special protection areas and special conservation areas, which are jointly connected to the European ecological network Natura 2000.

2.1.2 Kočevsko Habitat types

The area is protected as Natura 2000 according to the Habitats and Birds Directive: Kočevsko SPA (according to the Birds Directive) and Kočevsko SAC (according to the Habitats Directive).

<https://www.naravovarstveni-atlas.si/web/>, 22.06.2020

Habitat types that appear on Kočevsko SAC are:

- 3260 Watercourses in the lowland and montane belt with aquatic vegetation of the federations
- 6110 * Rocky grasslands on basic soils
- 6210 * Semi-natural dry grasslands and shrub phases on carbonate soils
- 7220 * Tufa-forming springs
- 8160 * Central European carbonate screes in the submontane and montane belt
- 8210 Carbonate rocky slopes with rock crevice vegetation
- 8310 Caves not open to the public
- 9110 Beech forests
- 9180 * Maple forests in ravines and on sloping gravels
- 91E0 * Riverside willows, alders and ash trees (softwood arches)
- 91K0 Illyrian beech forests
- 91L0 Illyrian oak-white-hornbeam forests

2.1.3 Gače habitat types:

There are only two habitat types on the Gača ski resort.

- Semi-natural dry grasslands and shrub phases on carbonate soils (*Festuco-Brometalia*) (* important cuckoo habitats).
- Caves that are not open to the public.

Dry grasslands occur on a karst, well-permeable base and are among the most endangered habitats. It is characterized by a high diversity of plants and animals, some of which are protected and endangered - in Gače there are important habitats for cacao.

Some animals protected by Natura 2000 and zoned right in the area of the Gača ski resort: big navel, mountain urchin, small horseshoe bat, wolf, brown bear, lynx, forest partridge, hornet, small woodpecker, Cossack, coot-footed booby, brown shrike, pivka and vijeglavka.

The habitat of Gozdni jereb, which is one of the endangered animal species, is also important in Gače - due to unfavorable forest management methods, an increase in the number of predatory species and an increase in disturbance in forests. The forest partridge is the smallest forest hen. The male and female are very similar in appearance and size, they are mostly brown peacocks with black and white spots and spots. They both have a tuft of longer feathers on their heads, which they lift in excitement. The tail is long with a transverse black line at the end. Both sexes have a red skin fungus above their eyes. The forest partridge is 35 to 40 cm in size and weighs 400 to 450 g.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/Tetrastes_bonasia.jpg, 22.06.2020

Gače ski resort has the largest population of orchids in Bela krajina (perhaps even wider), where different species of orchids live on meadows and forest edges and extends from an altitude of 680 meters to the top of the ski resort 955 meters above sea level. The extraordinary density results in an extraordinary diversity of the population, which is reflected in all possible forms of patterns and colors.

Most orchid habitats in Bela krajina are highly dependent on human activity - agriculture. If the intensity of farming increases, grassland species that are susceptible to fertilization will disappear and biodiversity will decrease. Abandonment of agriculture also results in a similar result - meadow orchid species slowly disappear with the overgrowing of meadows and are replaced by forest species, which are fewer in number. Regular mowing without fertilization is a basic condition for maintaining the biodiversity of meadows.

Some species of orchids with paintings on Gače: Fuchs's finger cuckoo, Common cuckoo and Hostocvetni kukovičnik.

<http://www.orhideje-bk.eu/>, 22.06.2020

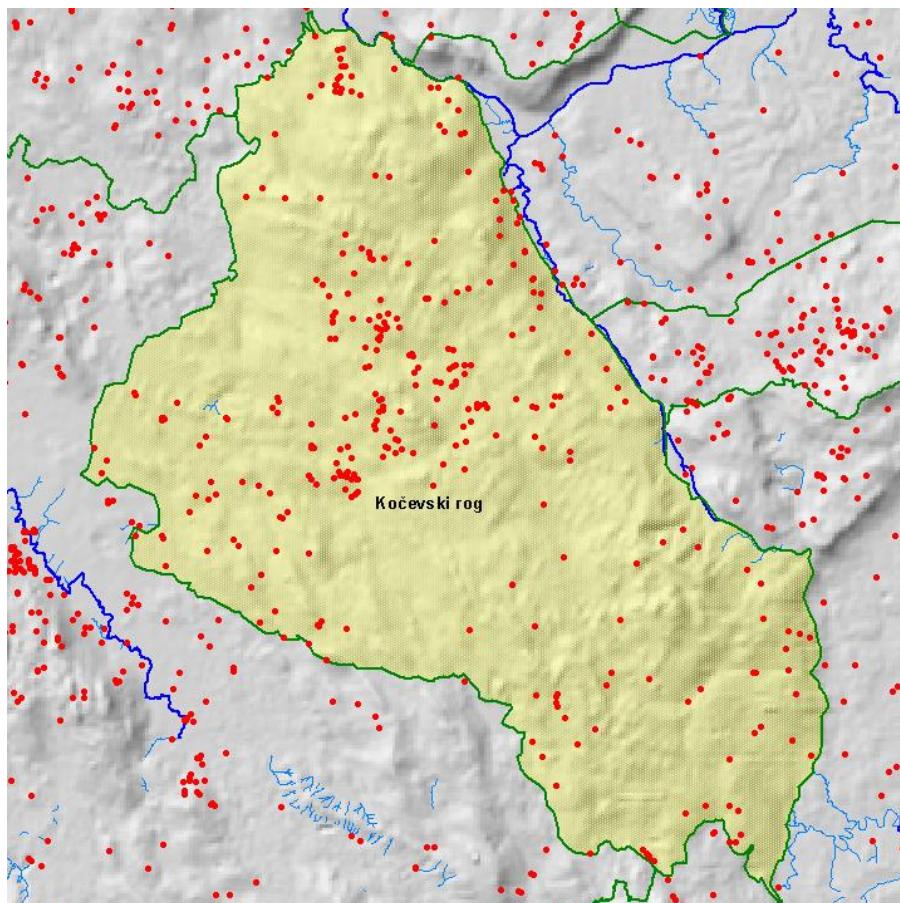
2.2 Natural values Kočevski rog

The concept of natural value was introduced by the Environmental Protection Act in 1993 to name selected, special valuable parts of nature. In addition to rare, valuable or other valuable phenomena, components or parts of living or non-living nature, natural areas or parts of natural areas, ecosystems, landscape or formed nature. Such parts of nature contain special VALUE PROPERTIES.

Natural value is defined by one or more types, otherwise, if the value properties refer to:

- parts of the earth's crust, in its interior and on its surface with a surface geomorphological, subterranean geomorphological or geological type,
- running or standing water with a hydrological type,
- ecosystems with an ecosystem species,
- habitats of plants and animals of wild species with a botanical or zoological species,
- trees or groups of trees with a tree species,
- parts that are artificially formed from material parts of living nature with a type of formed natural value,
- parts of the landscape with the type of landscape value.

2.2.1 Kočevski rog caves

http://www.jknm.si/media/img/jame/enote/03_Kocevski_rog.gif, 22.06.2020

2.2.1.1 Cave Cinkov križ

On the sinkhole leveling south of Podstenice on Kočevski rog, several caves and abysses open into the karst depths. Among them, the 185 m deep abyss Zinc Cross stands out in terms of size, which is located less than a kilometer SE of the eponymous crossroads of forest roads. Its basic feature is a mighty 103 m deep entrance fountain, from the bottom of which a reflection of light can be seen at the cave entrance.

2.2.1.2 Ahnenloch

In the vicinity of Podstenice, a sinkhole measuring 30 x 40 m opens below the top of the Spodnje Lašče hill. The main entrance under the vertical wall is backfilled. Entrance to the 17 m lower hall measuring 15 x 20 m is possible through, at first very narrow and nicely filled, a bypass tunnel or through a shaft on the left side of the landslide. The extensive main hall has rich stalactite decoration including pans. Numerous signatures on the walls prove that this part of the cave was already visited by Kočevar people.

The bottom of the hall turns into a steep slope, which turns into a 55 meter deep, beautifully carved abyss along the walls. At the bottom of the hall is a group of larger stalagmites and a shorter tunnel, in which the cave ends with a muddy canopy.

Ahnenloch is one of the most beautiful caves in Kočevski Rog, with a total depth of 118 m (from the edge of the entrance sinkhole to the muddy at the bottom) and also one of the deepest.

2.2.1.3 Čaganka

The high Dinaric karst of Poljanska gora boasts many caves and especially abysses. Among them, the multi-level abyss Čaganka stands out, which is the deepest in the Dolenjska karst at 475 m. The inner halls are adorned with stalactite ornaments and underground stalactite lakes. During the research, the cavers discovered the first cave leech in our country. The Čaganka Cave geographically belongs to Poljanska gora and not to Kočevski Rog, but it is under the auspices of Natura 2000 - the Kočevsko SAC area.

2.2.2 Tree natural values

Tree natural value is a tree or group of trees of exceptional size, habitus, age, ecosystem, scientific research or testimonial importance, and also includes the habitat of such trees and occurs in nature mainly as an individual tree outside the forest area and a group of trees or an individual tree in forest, which deviate from the surrounding trees due to their exceptional properties.

Short name	Long name with description	Meaning

Črmošnjiška fir	Fir tree of extraordinary dimensions south of Žaga Rog on Kočevski Rog	National significance
Komarna vas - linden trees	Mighty linden trees at the crossroads in Komarna vas on Kočevski Rog	Local significance
Gače - linden trees	Linden trees in the area of the former Gače village	Local significance
Sredgora linden trees	Linden trees along the road in Sredgora on Kočevski Rog	Local significance

2.2.2.1 Črmošnjiška fir

The Črmošnjiška fir is the thickest fir in Slovenia. With a chest diameter exceeding 192 cm and a circumference of more than 602 cm and a height of more than 45.5 m, it is the most powerful tree of the Kočevski Rog. The data are a few years old (2016), but to date they have not changed significantly as the fir grows very slowly. Its average thickness gain is only 1.5 mm per year. It sprouted in the first half of the 18th century.

Črmošnjiška fir grows on flat shallow karst soils in the forest. The canopy starts at about 15 meters and is pyramidal in shape. The tree is healthy.

The fir is quickly noticeable, as significantly thinner trees grow around it. Even nearby trees of slightly larger diameters, given its size, appear more than not anorexic. The visitor immediately notices that the fir tree has overpowered other trees in the area.

<https://www.delo.si/images/slike/2019/10/14/1393077.jpg>, 22.06.2020

3. Drugi del seminarske naloge doživetje:

Doživi Kočevski rog

Potrebujete oddih od vsega, se vam zdi, da psihično in fizično izgorevate, si želite pobega v neznano? Za vas smo pripravili nepozabno doživetje v Kočevskem rogu, adrenalinsko kolesarjenje z električnimi kolesi, barbarsko lovljenje rib z golimi rokami, nepozabno kulinarično doživetje in še marsikaj:

3.1 Doživetje skozi oči obiskovalca:

Kot mlad oče dveh šoloobveznih otrok, z redno službo, stalno pod stresom zaradi tega in onega sem začutil, da potrebujem vsaj 1 dan, vsaj 24 ur oddiha daleč od doma, od partnerja, otrok, ljudi, od vsega. Malo sem pobrskal po spletu in moja pozornost se je ustavila na ponudbi, doživetja Smučarskega centra Gače v Kočevskem rogu. Brez razmišljanja v roke primem telefon, pokličem in naredim rezervacijo za 4 osebe za prihajajoči vikend. Odločil sem se, da s sabo povabim še tri najožje prijatelje iz otroštva, ki so tako potrebni dopusta kot jaz. Za prvič se odločimo, da bomo poizkusili dvodnevni program v objemu pristnega Kočevskega gozda.

V petek, v popoldanskih urah se končno odpravimo, in v Semič prispemo malo pred šesto. Navigacija nas pripelje prav do vhoda Koče Gače. Ambient me čisto prevzame, ta domačnost in toplina, počutim se kot bi vstopil v hišo svoje babice. Prijazno osebje nas pričaka s kozarčkom aperitiva po katerem čutim, da mi lica kar rdečijo. Nato nas pospremijo v sobe. Odvržemo prtljago in se kolikor hitro lahko, vrnemo v gostilno iz katere že omamno diši. Pet hodni meni, sestavljen iz dobrot, ki so zrasle na domačem vrtu, travniku ali pa pri lokalnem kmetu. Ko okušam hrano mi brbončice eksplodirajo! Kakšen užitek je jesti to vrhunsko kulinariko, mimogrede ste že jedli juho iz motovilca? Ne veste kaj zamujate! Ob kozarčku skrbno izbranega domačega vina pozabimo na čas in večerja se zavleče pozno v noč.

Komaj odprem oči, sonce je že visoko. Ne vem kdaj sem nazadnje tako dobro spal. Hitro se oblečemo, umijemo in pohitimo do restavracije, kjer nas zopet čaka hrana, pravi kmečki zajtrk, da se dodobra podpremo pred težko pričakovano pustolovščino.

Po zajtrku se vsi štirje v spremstvu vodnika odpravimo v avto in že se peljemo proti Kočevskemu gozdu. Najprej po asfaltu, potem po makadamski poti....nato se avto ustavi. Vsak si na rame oprta svoj nahrbtnik in vodič nam že razlaga, da se naše potovanje začenja s hojo po »medvedjih stopinjah« tako se namreč imenuje zelo znana tamkajšnja pohodniška pot.

Prijetno je hoditi po gozdni potki, malo navzgor, malo navzdol, ves čas oprezam, če nas od kod skrivoma opazuje rjavi kosmatinec...občutek ni najbolj prijeten. Visoka drevesa, divjina v kombinaciji s strahom mi požene kri po žilah. Ustavimo se, zaprem oči in poslušam šelestenje listov v krošnjah, ptice žvrgolijo, vsake toliko se zlomi kakšna veja, da mi kri v žilah kar zaledeni. Misli mi švigajo sem in tja, še vedno ne odprem oči. Če ni to »gozdna kopel« v osrčju kočevskega gozda, med prastarimi smrekami, daleč od ljudi, telefonov, avtomobilov potem res ne vem kaj je. V meni se prebudijo vsi čuti, omamni vonj kočevskega gozda me posrka vase in odpelje vse globlje in globlje.

Pot nadaljujemo na gozdno jaso, kjer si sproti ogledujemo, vonjamo in okušamo užitna zelišča, travniške cvetlice, plodove na grmih mimo katerih nas vodi pot. Vodnik nam za vsako rastlino pove, kako se imenuje in kako je uporabna v kulinariki. Na robu jase nas pričaka okreplčilo: domač sok, štručke z zelišči, ki smo jih prej videli ob poti in ostale dobrote. Vse kar damo v usta je zraslo v tem okolišu, bodisi v gozdu, travniku, na sosedovi njivi, vse lokalno in domače! Omamno!

Po okreplčilu vsak dobi svoje električno kolo in že se peljemo. Po prašni poti, levo in desno pragozd, za nami jasa pred nami pustolovščina. Veste, da Kočevski gozd ponuja več kot 900 km kolesarskih poti? Če bi se sam odpravil kolesarit sem, lahko z gotovostjo rečem, da ne pridem več ven! Zdi se mi, da s kolesom potujemo vse globlje in globlje. Okrog sebe vidim le mogočne smreke, vsake toliko se nekje v bližini prikaže svetla gozda jasa, potem pa nas pot zopet odpelje globoko v skrivnostni gozd. Hkrati občutim neizmeren adrenalin in strahospoštovanje do tega gracioznega kraja! Saj nisem čisto brez kondicije, ampak vesel sem bil pomoči električnega pogona, ko se je pot prevesila navkreber. Po dveh urah, kolesarjenja, ko so me noge že pošteno bolele smo se ustavili in razjahali kolesa. Nekje v bližini se je slišal šum vode in to je bila naša naslednja postojanka.

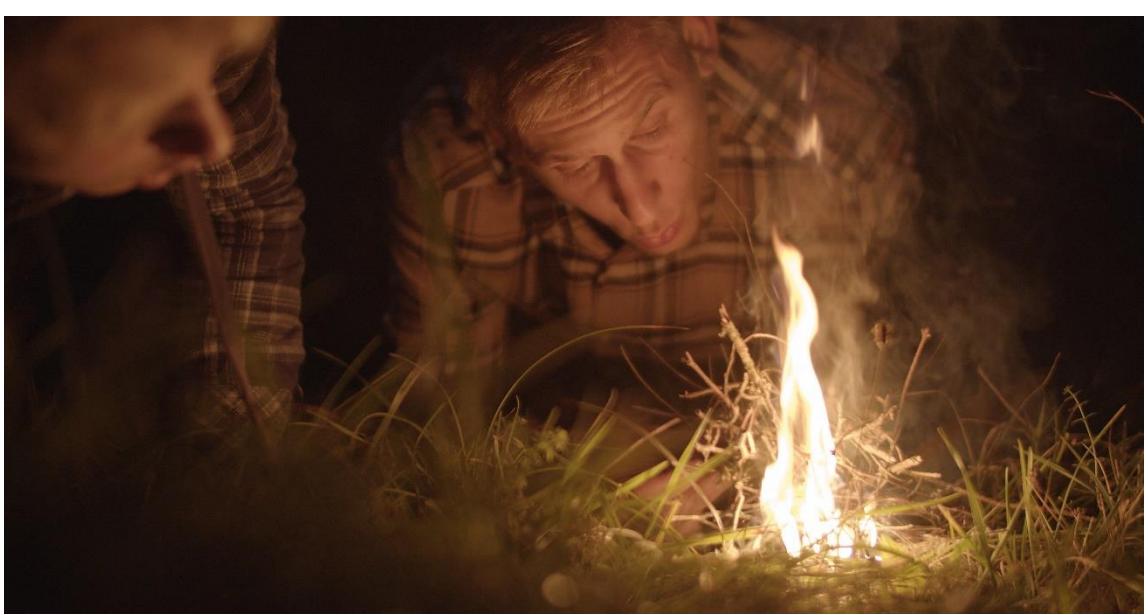
Vodnik nam razloži, da je naša naloga, da si tokrat sami pripravimo pojedino, vsak mora ujeti svojo ribo! Kaj?! Kako? Z rokami? Ja, z rokami! Moram priznati, da z mojim lovskim spretnostmi to ne bo lahko. Vseeno se sezujem in stopim v ledeno vodo. O, joj, tako je mrzla, da boli! Čez čas bolečine ne čutim več, saj tudi nog ne čutim več in osredotočim se na lov. Po vodi grebem levo in desno in nekaj sluzastega mi spolzi pod prsti. Zakričim kolikor mi dajo pljuča in ko se obrnem se mi vsi smejo. Jim že pokažem, ta riba bo moja pa če je to zadnje kar storim! Po ne vem katerem poskusu jo končno nekako nerodno zagrabit in vržem na suho. Ves navdušen zakričim: »Evo, moja večerja«

Ko si vsak uspe uloviti svojo ribo, se iz gozda umaknemo na jaso in sproti naberemo zelišča, s katerimi bomo naš ulov začinili. Da bo riba pečena je treba zakuriti tudi ogenj. Vodnik nam pomaga zakuriti brez vžigalic, samo z uporabo kresila, kot so to počeli včasih. Dosti težje, kot to kažejo na televiziji, vam povem. Nad ogenj položimo neočiščene ribe in jih pečemo, da postane skorja črna kot oglje, skoraj že čisto zažgano, šele nato jo položimo na improvizirane krožnike. Najprej oluščim vse črno, potem odstranim drobovino, in šele prvi griljaj ribe mi razkrije, da se je vse trpljenje v mrzli vodi in ves trud, vsa pot in čakanje izplačalo! Okusi, ki eksplodirajo v ustih. Jem nekaj, kar si ne bi niti v sanjah predstavljal in neizmerno uživam v tem. Res neverjetno. Za piko na i izkušena Gaška ekipa poskrbi še za pijačo in v objemu gozda vsi utrujeni prijetno kramljamo do mraka. Počasi se z avtomobilom odpravimo nazaj do Koče Gače. Tam se konča naše enodnevno doživetje. Pred odhodom domov dobimo od vodnika in ekipe koče darila za domov. Lokalne dobrote od različnih lokalnih kmetov in ponudnikov, da lahko tudi doma poskusijo delček kulinarične izkušnje, ki smo je bili deležni. Po tem se končno pozdravimo, usedemo v avto in se odpeljemo nazaj proti domu.

V mislih podoživljjam vse dogodke in sklenem, da se kmalu vrnem, ampak takrat izberem daljšo različico, tridnevno, zagotovo!

2.3 Fotografije z doživetja:

Program Turistični vodnik turističnega območja Bela krajina sofinancirajo Občine Črnomelj, Metlika in Semič.

4. Viri:

Knjiga:

Mira Ivanovič, Mojmir Štangelj, in Špela Ambrožič. Narava Bele krajine, 2013

Spletni vir:

https://zrsvn-varstvonarave.si/wp-content/uploads/2019/09/Brosura_N2K_II._koncna_verzija_s_3822.pdf, 22.06.2020

<https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-0B3SELWN>, 22.06.2020

<https://www.katasterjam.si/>, 22.06.2020

<https://www.lifetograsslands.si/o-projektu/dodatne-informacije/kljucne-vrste-in-habitatnitipi/>, 22.06.2020

<http://www.orhideje-bk.eu/>, 22.06.2020

<https://www.dlib.si/stream/URN:SI:DOC-0B3SELWN/23a37189-a264-49dc-980e-9c844024dac3/PDF>, 22.06.2020

http://www.jknm.si/media/pdf/Cinkov_kriz.pdf, 22.06.2020

<http://www.jknm.si/media/pdf/Ahnenloch.pdf>, 22.06.2020

<https://www.gozd-les.com/slovenski-gozdovi/drevesa/izjemna-drevesa/crmosnjiska-jelka>, 22.06.2020

Slike lastni arhiv